

19.01.2022

ПАНОРАМА МЕТОДИЧНИХ ЗНАХІДОК:
ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Демченко І.А.

Демченко І.А. - Основним завданням діяльності психолога є психологічний супровід діяльності закладу освіти. Основною метою психологічного супроводу навчально-виховного процесу в коледжі вважається підтримка комфортного освітнього середовища, яке сприяє найбільш повному розвитку інтелектуального, особистісного і творчого потенціалу суб'єктів освітнього процесу.

Актуальність психологічного супроводу навчально-виховного процесу в освітній закладах зумовлена новими соціальними вимогами, стратегічними змінами розвитку освіти України та загально світовими тенденціями. Забезпечуючи психологічну складову організації навчально-виховного середовища, працівники психологічної служби закладів освіти забезпечують створення умов для розвитку індивідуальності кожного вихованця, формування в них готовності до самостійного життя.

Психологічна служби є основною ланкою в системі соціального і психологічного забезпечення сучасних закладів освіти. Вони є активними помічниками педагогічних колективів у справі реалізації всіх навчально-виховних та розвивальних завдань, визначених соціальними потребами суспільства.

Основною метою діяльності психологічних служб закладів освіти є сприяння збереженню та зміцненню здоров'я вихованців, підвищення їх адаптивних можливостей, створення умов для повноцінного й гармонійного розвитку всіх учасників навчально-виховного процесу, посилення розвивального і виховного компонентів освіти. Діяльність спеціалістів психологічних служб (практичних психологів, соціальних педагогів) спрямована на забезпечення, захист прав і свобод студентів; забезпечення комфортності позанавчального середовища.

Психологічний супровід – це системна діяльність психолога (педагога), спрямована на створення комплексної системи психологічних, консультативних і психотерапевтичних умов, що сприяють розвитку знань, умінь і навичок, успішної адаптації, реабілітації, особистісного становлення, нормалізації стосунків, систематичній психологічній допомозі учням та батькам з метою створення соціально-психологічних умов для емоційного благополуччя, успішного розвитку, виховання і навчання дитини в ситуаціях соціально-педагогічних взаємодій, організованих в рамках закладу освіти.

Учень є активним учасником цієї взаємодії. Педагоги транслюють йому загальнокультурні і соціальні цінності, орієнтуючи на певні шляхи розвитку. Батьки виконують регулюючі функції. Психолог переважно бере участь у розвитку як супроводжуючий, він створює умови для продуктивного руху учня за тими шляхами, які він вибрав сам і на які його орієнтували батьки і педагоги

Найважливіший принцип супроводу – безумовна цінність внутрішнього світу кожної дитини, пріоритетність потреб його розвитку.

Сенс психологічного супроводу:

- допомогти вчасно і повноцінно позбавлятися від тривоги, страху, обурення, перенапруги, нетерпіння, вміння вчасно «брати себе в руки»;
- дитина починає відстежувати, вчасно аналізувати, правильно розуміти і ефективно брати участь в подоланні труднощів в умовах навчання.

Часто поняття «психологічний супровід» і «психологічна допомога» використовують як синоніми. Але їх відрізняє розстановка акцентів. Психологічна допомога орієнтована на підвищення психологічної компетентності людей, може надаватись як окремій людині, так і групі людей і носить локальний характер, бо вирішує приватне завдання, тоді як супровід передбачає тривалий процес. Це не ситуативні, випадкові, кризові зустрічі, це цілеспрямована, грамотно спланована робота з учнями з перших до останніх днів перебування у навчальному закладі.

Психологічний супровід включає такі підходи:

- супровід-співробітництво, який передбачає спільне планування супроводжуючого і учня, аналіз, співтворчість, рефлексію, вимагає дій, необхідних для наступного самостійного подолання проблем, тобто прояву особистої відповідальності, творчості, власних унікальних якостей дитини;
- супровід-ініціювання, відомий з часів Сократа, суть якого чудово сформулювала М. Монтессорі: «Допоможи мені це зробити самому, нічого не роблячи за мене, спрямуй у потрібне русло, підштовхни до нього, а все інше я зроблю сам». Організуючи такий супровід, психолог (педагог) створює дитині необхідні умови для вільного, індивідуального вибору шляху та засобів вирішення виховних завдань;

- супровід-попередження, коли особливого значення набуває специфіка віку. Випереджаючи небажані події, передбачаючи їх можливий негативний розвиток, психолог передбачає невірні кроки дитини і тим самим допомагає обрати адекватні рішення. Такий супровід стає цінним і корисним за умови, якщо його зміст і форма ненав'язливі і делікатні, сучасні, адресні і дозовані.

Напрями діяльності психолога в умовах навчального закладу, що окреслюють поняття психологічного супроводу:

- діагностична – психологічне обстеження здобувачів освіти, моніторинг змісту й умов індивідуального розвитку молоді, своєчасне виявлення причин їх особистісних проблем, що ускладнюють їх розвиток та освіту;
- корекційно-розвиткова – система впливів, спрямованих на подолання проблем, труднощів, шкідливих звичок, негативних емоційних станів, подолання різних форм девіантної поведінки;

- консультативна – допомога у вирішенні проблем щодо розвитку, виховання, навчання та формування психологічної та соціальної компетентності учасників освітнього процесу;
- просвітницько-профілактична – поширення психологічних знань, виявлення фактів порушення прав дитини, профілактика та попередження негативних впливів;
- організаційно-методична – визначення стратегії, мети, завдань, планування діяльності психологічної служби.

Завдання психолога, який забезпечує психологічний супровід – створення необхідних умов для адекватного розуміння дитиною своєї життєвої ситуації, поставлених перед нею завдань, можливих варіантів поведінки, пошуків ресурсів на власну реалізацію в навчально-виховному процесі, здатності само розвиватися і робити вибір.